

Referat fra 3. utvalgsmøte

Dato: 20. august 2025

Sted: Kunnskapsdepartementet, Oslo

Referent: Gertie De Fraeye

Til stede fra utvalget: Anders Malthe-Sørenssen, Anne Cathrin Østebø, Erik Johansen, Gunnar C. Aakvaag, Hilde Inntjore, Jan-Ove Færstad, Monika Nerland

Til stede fra sekretariatet: Anett Holmen, Geir Ottestad, Gertie De Fraeye, Jan Fredrik Schøyen, Ola Berge, Sigurd Jorem

Fraværende: Barbara Wasson, Inga Strümke

Dagsorden

1. Godkjenning av referat og dagsorden
2. Orienteringer fra utvalgsleder og sekretariat
3. Diskusjon av drøftingsnotat: hva vi skal lære
4. Diskusjon av drøftingsnotat: hvordan vi skal lære
5. Diskusjon av delleveransen
6. Eventuelt

Sak 1: Godkjenning av referat og dagsorden

Referat fra andre utvalgsmøte og dagsorden er godkjent uten merknader.

Sak 2: Orienteringer fra utvalgsleder og sekretariat

Utvalgsleder Anders Malthe-Sørenssen orienterte om en debatt som vi arrangerte på Arendalsuka i regi av UiA. Her var det mye interesse, blant annet fra næringslivet, og god respons. Videre orienterte utvalgsleder om innspillmøtene som er avholdt i Tromsø og Bergen før sommeren – mens Trondheim, Oslo og Kristiansand følger i september. På de første to innspillmøtene kom det muntlige innspill fra flere interessenter. Mange trakk fram utfordringer ved dagens vurderingsformer og behovene for kompetanseutvikling.

Sekretariatsleder Sigurd Jorem orienterte om datainnhenting om eksamensformer som brukes ved norske institusjoner, via Sikt. Nesten alle FS-tilknyttede institusjoner har samtykket til datadeling, slik at utvalget vil få et representativt bilde av omfanget av bruken av ulike eksamensformer, grovt inndelt, over de siste ti år.

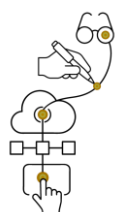
Sekretariatsmedlem Geir Ottestad presenterte programmet for utvalgets studietur til OECDs hovedkvarter i Paris den 9.–10. oktober. Sekretariatet presenterte hvilke aktører utvalget vil få møter med, og la frem forslag til program med faglig innretning og format for arbeidsøktene under oppholdet. Hensikten med studieturen er å få en oppdatering om pågående forskning og internasjonal politikkutvikling, diskusjoner med eksperter og egne diskusjoner i utvalget.

Sak 3: Diskusjon av drøftingsnotat: hva vi skal lære

Sekretariatsleder Sigurd Jorem og sekretariatsmedlem Gertie De Fraeye presenterte et drøftingsnotat med tittel «Hva skal vi lære?». Notatet skisserer hva som på et overordnet nivå vil være formålstjenlig å lære i framtiden, og kompetansebehov knyttet til det. Dette inkluderer forventninger til produktivitet, risikoer og fordeler ved bruk av KI, og diskusjoner om læringsutbytte.

Utvalget diskuterte blant annet:

- ulike typer kompetanse relatert til KI (generell, fagspesifikk og spesialisert) og forholdet mellom dem
- viktigheten av generelle ferdigheter slik som kritisk tenkning, og hva det skal bygge på
- kognitiv anstrengelse
- progresjon i hva som skal læres fra et læringsteoriperspektiv
- kollektiv læring, samarbeid, meningsutvekslinger
- personlig utvikling, frigjøring og dannelse i tillegg til formålet med høyere utdanning og samfunnets kompetansebehov
- læringsutbytte og hvordan dette skal forbli relevant, i forhold til transformasjon av arbeidsmetoder og personifiserte læringsløp
- viktigheten av at høyere utdanning er forskningsbasert
- tilgang til KI-verktøy

Sak 4: Diskusjon av drøftingsnotat: hvordan vi skal lære

Sekretariatsmedlem Geir Ottestad presenterte et drøftingsnotat med tittel «Hvordan skal vi lære?». Notatet trakk fram forståelse av påvirkningen av KI ut fra pedagogisk kunnskap, samt om timing av bruk av KI i læringsprosesser, blant annet med utgangspunkt i en mye omdiskutert studie fra Massachusetts Institute of Technology (MIT), *Your Brain on ChatGPT: Accumulation of Cognitive Debt when Using an AI Assistant for Essay Writing Task*. I tillegg ble det belyst faglige forskjeller tematisert etter hva slags KI som tas i bruk, og hvilke bruksmåter blant studenter og ansatte som er vanlig.

Utvalget trakk i påfølgende diskusjon fram følgende elementer:

- Timing for når bruk av KI blir introdusert, er nettopp det som gjør undervisere skeptiske: de er redde for at KI blir introdusert før studentene lærer å tenke selv
- Læringsteori og læringsprosesser er eklektiske og har et spekter av perspektiver som kan brukes til å forklare ulike deler av læringsprosessen
- Fra undervisning til design av læringsprosess, og hvilken påvirkning det har for tilrettelegging av læringsmiljøet, samt fenomenet læringsøkologier
- Den sosiale dimensjonen ved læring med vekt på fysiske møteplasser og viktigheten av meningsbryting mellom mennesker
- Kompetanseheving blant undervisere
- Læringsmateriale: forhåndsgodkjent pensum versus et mylder av kilder

Knyttet til denne diskusjonen tok utvalgsleder Anders Malthes-Sørenssen initiativ til en diskusjon om framtidsscenarioer. Det er interessant å diskutere ulike framtidsscenarioer (uten å låse seg til ett fremtidsbilde) og så planlegge for forskjellige utfallsrom, ev. med fagspesifikke case.

Sak 5: Diskusjon av delleveransen

Utvalget planlegger å publisere en delleveranse med foreløpige vurderinger i desember 2025, med hovedfokus på eksamen og sensur. Utvalget diskuterte innretningen på en slik delleveranse, samt mulige tiltak innenfor disse områdene.

